

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2 40
Numărul popular:
Pe un an . . . 4— Cor.
Pe jumătate an 2—
Pentru România și
America . . . 10— franci.
Numărul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe an
40 franci.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Batthyányi Nrul 2.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fileri.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.
Telefon pentru oraș, co-
mitat și interurban Nr. 730.

Concluzul

comitetului național în chestia demi-
siunii din comitet a d-lui
dr. Nicolae Oncu

Comitetul central executiv al partidu-
lui național român din Ungaria și Tran-
silvania în ședința sa ținută la Lugoj în
15 Iunie n. 1911 luând la dezbateră demi-
siunea d-lui dr. Nicolae Oncu din acest
comitet, care demisiune s'a dat și publi-
cității în ziarul „Tribuna” din Arad, aduce
în unanimitate următorul concluz:

Comitetul național susținându-și ne-
schimbat concluzul său din 20 Decem-
vrie 1910, adus în chestia ziarului „Tri-
buna” din Arad, aprobând pe deplin at-
titudinea observată de organul oficial al
partidului „Românul” și exprimându-și
deplina sa încredere față de directorul
acestui organ d. Vasile Goldiș: ia la cu-
noștință demisia din acest comitet a d-lui
dr. Nicolae Oncu.

Comitetul național nu poate lua însă
în considerare motivele aduse de d. dr.
buna”. Pentru justificarea demisiu-
n'a stignge-oarece acele motive nu sunt,
ci a făcu-sea invectivelor fără nici un
zetei”.

Prietenii au determinat comitetul na-
țional și pe fruntașii adunați la 20 Dec.
1910 în Budapesta, ca să aducă concluzul
cunoscut în chestiunea „Tribunei”.

Comitetul este necesitat să releveze
falșitatea respingătoare și contrazicerea,
ce se cuprinde în afirmațiunea d-lui dr.
Nicolae Oncu, că dânsul, — după ce în-

sultă și calomniază toată organizațiunea
partidului nostru național — totuși se
declară și pentru mai departe aderentul
acestui partid.

Lugoj, în 15 Iunie 1911.

dr. Vasilie Lucaciu, George Pop de Băsești,
secretar. președinte.

Dreptul de cucerire

„Dreptul” unuia singur dintre popoa-
rele cari alcătuiesc statul ungar, de a da
din sânul lui diriguitori, domni și stăpâni-
tori, peste toate celelalte popoare conlo-
cuitoare, se sprijinește de către maestrul
șovinismului maghiar și pe afirmarea, că
acela singur ar fi „alcătuitor de Stat”, că
numai lui i-s'ar datori și întemeierea și a-
părarea, mântuirea până astăzi, din vâlma-
șagul îndelungatelor veacuri de restriște, a
acestui regat al Ungariei...

În realitate, sub eufemismul „națiune
alcătuitoare de Stat” are să se înțeleagă:
„națiune cuceritoare”. Așa se oglindește a-
ceasta în gândul intim al fiecărui șovinist
veritabil, — și lucrul îl cunoaștem cu atât
mai sigur și mai deplin, cu cât destul de
adeseori el se dă pe față, în isbucniri de
arțag și de trufie.

Ca să se susțină, în chip potolit și
raționabil, înaintea lumii, ideea de hege-
monie întemeiată pe dreptul de cucerire,
— aceasta ar fi cam greu astăzi, și puțini
s'ar încumeta s'o facă așa de-adreptul, pe
șleau; de-aceea s'a inventat, ca mai puțin
brutală și mai puțin cinică, espresia aceea
de „națiune alcătuitoare de Stat”. Cu toții

știm însă, că întreaga tinerime maghiară e
educată în spiritul acesta de grandomanie
barbară: „Noi am cucerit țara aceasta, deci
toate popoarele câte mai trăiesc aci, tre-
buie să ni-se supună; este dreptul nostru
să le cârmuim, să croim legi pentru ele,
să le constrângem sub voința noastră și
sub bunul nostru plac... Să se încovoie,
sau să se frângă!”

Așa se face educația tinerimii, și așa
se atâță și se înfierbântă opinia maghiară:
cu gogorița dreptului de cucerire.

Nu mai vorbim de violentările ce se
încearcă a se face adevărului istoric, —
că noi Românii, de pildă, n'am fi aicea
de baștină, că am fi dat năvală, așa în
cea mai mare taină și tăcere, cu milioa-
nele, peste cuceritorii statorniciți aci cu
sute de ani mai înainte... A se mai dis-
cuta asemenea lucruri nu poate fi decât
oșios, când e vorba de dreptul nostru la
viață pe pământul pe care trăim, și pe
care știm noi prea bine de când și prin
cine suntem înstăpâniți. — Cum zicea
odinioară marele nostru Hașdeu: sunt unii
cari vor să ne împingă la miazăzi, peste
Dunăre, alții, cari pretind că am dat peste
ei dela miază-noapte, din Carpați; lăsân-
du-i să-și verse focul așa sau altmin-
teri, Românul stă bine înfipt în ambele
Dacii.

Stă aci, și nu stă ca un popor cu-
cerit, menit stingerei de pe fața pămân-
tului; căci dacă țara a putut fi cucerită,
n'a fost și nația noastră. Ea stă și astăzi,
după optsprezece veacuri, plină de dorul
și de puterea de a trăi, pe cari originea
sa daco-latină i-le-a sădit în sufletu-i ne-
peritor.

Literatura, Publicul și Statul

de E. Lovinescu

IV.

Ne rămâne acum să vedem a doua pricină
a nepătrunderii literaturii noastre — mai ales
a celei mai nouă — în păturile culte și su-
prapuse.

Întâia pricină fusese, dupăcum știu, pe de
o parte cu felul cum se încheagă dela început
cultura acestor pături, iar pe de alta în specia-
lizarea timpurie, care încătușează stăruința mai
departe în ogorul literaturii naționale. Cea de
a doua pricină — asupra căreia ne vom opri
acum, e felul literaturii noastre, cu deosebirea
a celei ce se face poate și acum ca o urmare
a mișcării dela „Sămănătorul”.

Această literatură e unilaterală. Am spus-o
dela început, acum vre-o șase ani, atunci când
era o îndrăzneală s'o spui, atât se aflau de în-
fierbântate și împătimate spiritele. O spun și
acum, când pasiunile s'au răcit și când nu ești
amenințat să treci drept un răsvrătit sau un de-
faimator la cea dintâi părere mai cumpătată și
mai scrupuloasă.

Literatura ce s'a făcut la „Sămănătorul”,
și ale cărei valuri ne lovesc și astăzi, a fost o
literatură exclusivă, o literatură ce stăruia nu-
mai asupra unei singure păture sociale a popo-
rului românesc. Nu mai rămâne nici o îndoială,
că această pătură e cea mai numeroasă, cu mult

mai numeroasă, făcând temelia neamului nostru;
nu mai rămâne îndoială, că această clasă e cea
mai interesantă sub raportul politic, că i-se cu-
vine o deosebită luare aminte, și că dela bunul
ei traiu, dela existența ei atâră și ființa no-
astră, a celor, pe care nașterea sau cultura ne-a
ridicat deasupra. Aceasta n'am tăgăduit-o nici-
odată, căci ar fi o adevărată crimă de naționa-
litate, dacă s'ar tăgădui covârșitoarea însemnă-
tate a acestei pături atât de obijduite, și atât
de vrednice de grija noastră cea mai de a-
proape...

Dar una e preocuparea politică, economică
și socială, răsfrântă asupra unei clase, și alta e
preocuparea literară, mai ales când i-se dă un
caracter de exclusivitate. Să ne înțelegem. Nu
tăgăduesc de asemenea însemnătatea poporului
în literatură. Mai întâiu literatura populară ne
stă martoră, la noi mai mult chiar decât aiurea,
de frumusețile, de care e în stare această colec-
tivitate anonimă, ce se numește popor. Poeziile,
basmelor, legendelor și atâtea alte scânteieri ale
spiritului popular sunt o adevărată comoară a
literaturii noastre atât de săracă în alte privinți.
Dar poporul nu e numai un făuritor de litera-
tură; la rândul lui, firește, el poate deveni un
element, asupra căruia se poate îndrepta litera-
tura cultă, sau cu alte cuvinte, el poate deveni
un motiv de inspirație. Și în adevăr, în toate
timpurile, la noi ca și aiurea, s'au ivit opere li-
terare, ale căror subiecte erau luate din păturile
de jos, din țărânie. Nu e nevoie de o înșirare
de nume. Cu toții avem în amintire o serie în-

treagă de lucrări de valoare din literatura uni-
versală: romane rusești, romane franțuzești, ro-
mane nemțești inspirate din viața celor umiliți...
Dar această literatură e numai o coardă, e nu-
mai o notă a unei simfonii mult mai largi și
mai bogate. Cântecul acesta de fluer nu în-
cheagă toată armonia sufletească a unui întreg
popor, a cărui gamă e mult mai vastă, având
înălțimi nebănuite.

Astfel trebuie pusă problema nu pe legiti-
mitatea literaturii *țărănești* — pentru a o numi
așa cum s'a obișnuit a se numi — ci pe exclu-
sivitatea ei. Legitimitatea, firește, nu i se poate
tăgădui. Toate clasele sociale sunt interesante
literaricește. Ca în oglida unui lac, ori ce e în jur
se răsfrânge în apă și se vede. Nu e nimic de
zis în această privință — dar, e foarte mult de
zis în privința măsurii în care se face această
răsfrângere... Si am spus-o de atunci, în toiu
mișcării „Sămănătorului” —: nu vă duceți nu-
mai la țară, mai veniți și pe la orașe, a căror
populație e mult mai restrânsă, de sigur, dar
care e mai cultă, mai rafinată, și preocupată de
lucruri mult mai înalte și mai abstracte... Lite-
ratura pe care o faceți poate fi bună, dar nu e
completă, nu e toată literatura, și mi-e frică că
tocmai partea cea mai bună îi lipsește.

Timpul vine acum să confirme această pă-
rere, nu atât sub raportul estetic — ceea ce va
fi opera viitorului — ci prin faptul că dacă miș-
carea „Sămănătorului” a câștigat, după cum am
văzut, unele cercuri, dacă a pătruns anumite
masse, nu numai că e departe de a le fi căști-

Țara a mai fost ea cucerită și de alții. Ani îndelungați, generații întregi au stat sub jugul turcesc. Iar când țara a fost recucerită, aceasta nu s'a făcut numai de un popor, ci la desrobirea ei am contribuit cu toții, noi locuitorii Ungariei de astăzi, cu toții deopotrivă ne-am vărsat sângele nostru. Tot așa și mai înainte și mai pe urmă, alături am stat și am pus umărul în toate clipele grele, — astfel, că putem zice, cumcă mântuirea și păstrarea patriei comune este și opera noastră, că și noi, deopotrivă cu celelalte popoare conlocuitoare, suntem „națiune alcătuitoare de Stat“.

Alături de Maghiari am trăit o mie de ani, — și astăzi suntem tot noi. O mie de ani n'au ajuns ca să fim cucerți, zdrobiți ca națiune; iar ceea ce nu s'a putut face în zece secole, unde este omul cu scaun la cap, care să-și poată închipui că se va putea de-acuma înainte, — după ce conștiința națională este astăzi neasemanat mai vie în sufletul tuturor națiunilor viabile, și astfel și în al națiunii noastre?...

Nu. Ideea aceasta a „dreptului de cucerire“ trebuie lăpădată, — în interesul chiar al desvoltării și al viitorului poporului conlocuitor maghiar; ideea aceasta e lipsită de orice fecunditate, e stearpă de orice produs sănătos, de orice urmare bună. Perpetuarea vrajbei, a desbinării fatale oricărui fel de alcătuire de stat, și cu atât mai vârtos unei alcătuirii de felul celeia a statului nostru polietic, e singurul lucru, ce poate să clocească, să dea tot mai mult la iveală și să sporească pornirea aceasta, spiritul acesta blestemat, în care orbi și nesocotiți se încăpăținează să țină încătușată o parte a populației regalului.

...La întrunirile noastre populare iau parte, așa cum e legea, și oameni de-ai stăpânirii. Bine fac că iau parte. Și mai bine ar face, înșiși unii dintre cei ajunși în fruntea conducerii treburilor publice din țara noastră, sau cei câți mai aspiră la asemenea posturi de onoare și de răspundere, să nu se mulțamească numai cu ra-

gat pe toate, dar s'a arătat cu totul neputincioasă față de clasele de sus, tocmai acele ce sunt mai îndreptățite de a se îndeletnici cu literatura, de a o pricepe și încuraja...

Cauzele acestui succes, pe care le-am dat în foiletonul trecut, n'ar fi îndestulătoare, dacă nu li s'ar adăuga și această pricină prea vădită astăzi, după un număr de ani, dar încă nelimpzită odinioară. Dragostea pentru literatura franceză, oricât de puternică ar fi, n'ar putea înăbuși gustul de literatura națională, dacă această literatură s'ar îndrepta către toți, dacă ar fi multilaterală, dacă ar cuprinde în cutele ei toate stratele neamului nostru, dacă ar oglindi nu numai nevoile celor de jos, ci și viața celor de sus, deșartă și zădarnică uneori, dar zbuciumată alte dați de gânduri înalte, de pasiuni crotopitoare, de nobile năzuințe, peste care nu se poate trece, fără a lăsa pe dinafară o bună parte a vădirilor sufletului omenesc și chiar ale sufletului românesc.

Căci așa suntem făcuți cu toții: voim să ne recunoaștem în ceea ce citim, să găsim acolo icoana preocupărilor noastre, a gândurilor noastre, să mai vedem încă odată mizeriile ce ne încătușează viața zilnică. Și când nu le găsim pe aceste, e firesc, până într'o măsură, să ne ținem cel puțin în așteptare, dacă nu într'o desăvârșită nepăsare, față de o mișcare literară care trece pe lângă noi, fără a ne vedea, îndreptându-și toate sforțările numai către o anumită

poartele, pe cari oameni de încredere, adesea ispițiți să sulimenească adevărul adevărat și îngrijitor, le aștern înaltei și înțeleptei lor chibzuirii, ci ei cu ochii lor să vină să vadă și cu urechile lor să audă, ce se petrece la aceste consfătuiri dintre poporul nostru și conducătorii lui. Aicea să vină d. Tisza Stefan să vadă dacă, pe drept sau pe nedrept, „se girează“ acești conducători ca reprezentanții chemați ai Românilor, dacă „domnii-aceștia“ au sau n'au „trecere cu rădăcini adânci în masele mari ale românismului“... Să vadă, și apoi, mai bine informat și documentat, să spună și în sfatul țării, după adevăr și realitate, iar nu cu înșelare de sine și cu înșelarea altora, cum stau lucrurile în tabăra strânsă a Românilor.

Să vină și alții, să vină toți cari vor să se încredințeze despre vlaga și înțelepciunea acestui popor, despre hotărîrea și stăruința lui în scopul de viață și de viitor ce urmărește.

Să vină toți și să se convingă, odată și pentru totdeauna, că niciodată un astfel de popor nu se va lăsa, și nu va putea să fie, nimic prin cucerire.

Conspiratorul fugar

Tocmai în clipa când partidul național român duce, mai cu însufletire și mai cu nestrămutată dorință de izbândă, lupta pentru realizarea revendicărilor noastre naționale; tocmai când poporul românesc din Banat, înflăcărat de aceleași doruri nobile, dedea puternică expresiune voinței lui prin moțiunea aclamată de patru mii de glasuri la Lugos; tocmai în niște vremuri, în sfârșit, când gravitatea situației fiind înțeleasă de toți bunii Români, îndemnuri inimoase și ajutor de luptă se oferea partidului național român din toate colțurile românești ale Ungariei, — în atmosfera aceasta de frățească înțelegere și înălțătoare armonie răsună deodată strident glasul unui fugar.

D. dr. Nicolae Oncu s'a retras din comitetul național român.

pătură a neamului, foarte interesantă, desigur, în multe privințe, dar nu singura... Aceasta e reflecția pe care și-au făcut-o instinctiv, clasele sociale, de care vorbiam, nu fără o oarecare îndreptățire. Ele s'au abătut atunci spre alte literaturi pentru a se găsi acolo...

*

Această argumentare nu e aproape îndestulătoare pentru a dovedi *unilateralitatea* și *exclusivitatea* literaturii de astăzi: Am putea-o uumi o argumentație prin rezultate, prin efecte. Dar proba acestei afirmări se poate face și printr'o privire generală asupra mișcării literare de astăzi (sau mai de grabă de ieri), ce ne rămâne de aruncat...

Dr. STEFAN TĂMĂȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică,
ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Eliz. Poarta II.
Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

Era foarte natural și potrivit cu temperamentul acestui nou martir al cafenelilor din București, ca directorul și comanditarul „Tribunei“ să se retragă din comitetul național român, tocmai când, la apelul acestui comitet, bunii Români se strâng cu entuziasm în jurul său pentru a pretinde să se facă dreptatea care de atâtea vreme întârziază.

Niciodată d-lui Oncu nu i-a plăcut munca, — și mai ales munca aceea care reclamă sacrificii. Dovadă: când partidul național român organizează poporul, prin grandioase meetinguri, în vederea luptei contra noilor încercări de maghiarizare strecurate în reformele militare și pentru obținerea votului universal, d. Oncu fugă. Și de ce să nu fugă? N'a fugit oare și prietenul său Mangra?

Dar, dacă partidul național român nu pierde nici o forță prin dezertarea acestui viguros... „tânăr oțelit“, cauza noastră câștigă din această fugă prin faptul că se lămurește odată pentru totdeauna un echivoc care ținea de prea multă vreme. Fiindcă, așa zisa „retragere“ a d-lui Oncu explică, în sfârșit care a fost și este rostul campaniei, pe care „Tribuna“ o duce împotriva noastră.

S'a spus de mult că atitudinea dușmănoasă a oficiosului „tinerilor oțeliți...“ la pensie avea, printre altele, scopul să pregătească o platformă de „retragere“ unor viitori transfugi. Faptul îndeplinit al „retragerii“ d-lui Oncu dovedește azi cât de îndreptățite au fost, din nefericire, aceste prevederi.

D. Oncu a părăsit rândurile în care se duce lupta cinstită, lupta pe față, lupta plină de jertfe contra adversarilor firești pentru a se putea deda în întregime la opera funestă de subminare a solidarității noastre naționale.

Din fericire, de azi înainte loviturile sale vor fi mai puțin primejdioase, de oarece de spada transfugului care lovește cu cavalism de trădător din lagărul advers te poți apăra mai cu succes de cât de pumnalul ce ți-l strecoară în inimă conspiratorul care se preface, că luptă, umăr la umăr cu tine, pentru izbânda aceleiași cauze înălțătoare.

Dar rușinoasa fugă a d-lui Oncu demască și toate gândurile rele și intențiile vinovate cari inspiră infama campanie de compromitere a tribuniștilor. De câte-ori s'a cerut socoteala „Tribunei“ pentru atitudinea ei păgubitoare unității de acțiune și solidarității naționale, acest ziar, întemeindu-se pe dreptul de critică ce-l are prin definiție presa, răspunde, că s'a revoltat contra partidului național român din cauză, că el nu lucrează în de-ajuns pentru realizarea revendicărilor românești. Până acum „Tribuna“ striga din toate puterile și pe toate glasurile, că este stegarul tinerilor doritori de muncă și că scopul campaniei ei vinovate este să îndemne pe partidul național român să lucreze mai intensiv.

Dacă acesta era scopul adevărat urmărit de atacurile pătimașe ale „Tribunei“, atunci cum se face, că d. Oncu, sufletul acestui ziar, — dacă se poate rosti cuvântul „suflet“ când e vorba de d. Oncu, — cum se face, că cel mai „oțelit“ dintre... tinerii „Tribunei“ se retrage din comitetul național român tocmai în clipa când activitatea acestui comitet se află în apo-

geul strălucirii ei, tocmai în clipa când Românii din toate părțile Ungariei, chemați la luptă de organele acestui comitet, dau deputaților noștri și fruntașilor politiceii noastre toată forța populară trebuitoare pentru a izbândi?

Nu poate fi de cât o singură explicație: acest fapt incontestabil, — fiindcă nu se poate contesta faptul material al „retragerei“ d-lui Oncu, în împrejurările arătate, — nu este decât culminarea fatală a uneltirilor „Tribunei“, culminare care, din fericire, de astădată, prin demascarea completă care o provoacă, nu este de cât spre binele partidului național român.

„Apucături caracteristice“. Sub titlul acesta „Tribuna“ în numărul său de azi descoperă, că pentru numărul ei de Rusalii a primit din Viena o adresă de aderență cu mai multe iscălituri. Acum în urmă a ieșit ia iveală, că iscăliturile au fost falsificate, ba s'au pus și două iscălituri, cari în limba sârbească au un înțeles, care nu se poate reda într'un ziar cinstit.

Această regretabilă apucătură a vreunui băiat fără doza necesară de bunăcuviință, „Tribuna“ o pune în cărca noastră. Protestăm în contra acestei manopere a ziarului călugăresc. Reprobăm hotărât și fără nici un înconjur asemenea copilării proaste, dar totodată trebuie să constatăm, că îndemnul pentru astfel de infecții l-a dat totdeauna „Tribuna“. Ori domni dela „Tribuna“ au uitat poezia trimisă și publicată în „Gazeta Transilvaniei“, în care literile inițiale ale versurilor dădeau cuvintele: „Sunt canalii, ceice injură „Tribuna“. Ori așa ceva. Atunci „Tribuna“ n'a stigmatizat apucătura aceasta infectă, ci a făcut haz din ea pe socoteala „Gazetei“.

Prieteni de ai „Tribunei“ au încercat să ne tragă și pe noi, în diferite rânduri, pe sfoară în acest chip, dar — știindu-le meseria — suntem cu ochii în patru.

Noi avem motiv să reprobăm astfel de sălbătăcii ziaristice. „Tribuna“ nu are dreptul acesta, căci — ale tale dintru ale tale.

Lupta pentru votul universal. „Politikai Híradó“ anunță, că în 25 Iunie n. la Oradea-mare va avea loc o adunare poporală impozantă în chestia votului universal, egal și secret. Cu prilejul acesta vor merge aci mai mulți deputați unguri aderenți ai votului „universal“ în frunte cu Iuliu Justh, președintele ligei pentru votul universal.

Disolvarea Saborului croat? Ziarul „Vaterland“ din Viena scrie: Deși încercările pentru aplanarea divergențelor ivite în sânul Saborului croat nu au fost zădărnice, totuși în cercurile politice ungurești se crede, că disolvarea se va întâmpla în timpul cel mai apropiat și atât aceasta, cât și înfăptuirea alegerilor ce se vor face în luna lui Iulie vor fi încredințate banului Tomasich.

Din Zagreb i-se anunță lui „Keleti Értesítő“, că zările opoziționale din Zagreb încontinuu sunt preocupate cu chestia disolvării Saborului. Deși organele banului au declarat de repetate ori, că de astă dată disolvarea Saborului este exclusă, totuși ziarul german al coaliției își susține știrea, că cu prilejul consfătuirii banului cu prim-ministrul contele Khuen Héderváry prim-ministrul a aprobat proiectul prezentat de ban în chestia disolvării Saborului. Ziarul acuză pe banul, că voiește să disolve Saborul în mod surprinzător, ca astfel dispoziția aceasta să o găsească pe opoziție nepregătită.

Alegerile din Austria. La balotagiile, ce s'au ținut azi, creștini-socialii au fost iarăși bătăuți. Din 20 mandate, câte au avut mai înainte în orașul Viena, au pierdut acum 17, rămânând în posesia alor trei numai.

Dar afară de această scădere a mandatelor înfrângerea lor crește și prin împrejurarea, că toți șefii lor mai de seamă au rămas fără mandat. Astfel ministrul Weiskirchner, prințul Liechtenstein și primarul Neumayer.

În aceasta consistă cea mai mare pierdere. Majoritatea mandatelor din Viena a fost cucerită de social-democrați. Căderea lor a fost provocată în urma pactului dintre social-democrați și liberali, care s'a încheiat anume în potriva lor. Prin această înfrângere este de așteptat, ca și în conducerea orașului Viena ei să-și piardă terenul. Raportul partidelor până acuma este următorul:

Liberalii 99 mandate față de 87 din trecut,
Creștin-socialii 75 mandate față de 96 din trecut,

Social-democrații 78 mandate față de 87 din trecut,

Clubul boem 82

Rutenii 5

Slavii de sud 36

Polonii 36

Germanii 4

Românii 5

În urma înfrângerii creștin-socialilor s'a ținut un consiliu ministerial, în care Weiskirchner și-a anunțat demisia.

În cercurile conducătoare ale creștin-socialilor se discută acum mult, cine va lua conducerea partidului în viitorul parlament. Dintre toți deputații aleși singur numai unul ar corespunde pentru această chemare, deputatul *Ebenhoch*, care a fost și ministru de agricultură și candidat pentru postul de președinte al Camerei.

Dar nu este esclus, ca unii deputați să abdică în favorul unora dintre foștii șefi ai partidului.

Ruperea relațiilor franco-spaniole. Din Paris vine știrea, că guvernul francez a suspendat legăturile diplomatice cu guvernul spaniol. Această măsură Franța a luat-o în urma atitudinii Spaniei în chestia marocană.

„Vossische Zeitung“ din Berlin află din Paris că generalul Ditte a bătut tribul Zemua, care s'a retras într'o pădure.

Trupele franceze au plecat din Mequinez în dimineața zilei de 11 Iunie îndreptându-se spre Nord. Au poposit sub corturi la jumătatea drumului dintre Volubilis și Zuia Mulox Idiss.

Colonelul Sylevestre a plecat cu 200 oameni spre Elksar.

Canalejas a declarat că Spania se va mulțumi să asigure securitatea teritoriilor Ceuta și Melilla și să întărească punctele Tabros, Larache și Elksar. Spania nu se gândește cătuși de puțin să înainteze în spre Arzila, Tanger sau alt punct din acea parte. A trimis trupe la Elksar ca și Franța pe cealaltă parte a fluviului Lukkos spre a reprimă agitațiunea.

Primul ministru a adăugat: am trimis infanterie de marină, și câțiva cai la Elksar: nu credem a trimite acolo trupe noi afară numai dacă am fi atacați de Kabili.

Din Portugalia. În 19 Iunie s'a ținut în Lisabona o mare adunare națională, în care președintele a cetit decretul prin care Monarhia este desființată, casa de Braganza exilată și proclamată Republică. În alte decrete apoi s'au numit de binefăcători ai patriei toți aceia, cari au luptat contra monarhiei și au căzut, s'a creat un steag și un imn național. Cetirea decretelor a fost primită cu aprobări furtunoase. A urmat apoi defilarea trupelor. După aceea s'a hotărât, ca guvernul actual să rămână și mai departe în postul său. Telegrammele sosite din toate părțile țării vestesc, că peste tot a domnit cea mai mare liniște și pe toate edificiile publice au fost arborate steaguri.

Parlamentul ungar

Ședința Camerei.

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 21 Iunie.

Astăzi Camera a continuat desbaterea bugetului ministrului de justiție. Discuția acestui buget așa se vede, că nu interesează pe deputați, deoarece sala de ședințe e aproape goală. Discuția decurge foarte monoton.

Ședința se începe la orele 10^{1/2} a. m.

Prezidează: *Francisc Kabos*.

După verificarea protocolului ședinței trecute se cetește *protocolul de interpelații* în care sunt însemnate următoarele interpelații:

Gheorghe Szmricsányi în chestia violării imunității deputatului Ant. Beszkid și

Ștefan Szabó în chestia atitudinii antipatriotice a unui preot catolic din Croația.

Gh. Szmricsányi declară, că-și revoacă interpelația.

Bugetul ministrului de justiție.

Béla Blanár, guvernamental: Vorbește despre situația judecătorilor și despre lipsa de judecători buni. Laudă progresul institutelor de corecțiune și instituțiunea patronajelor. E regretabil, că la patronaje totul depinde dela persoane și astfel cere de ministrul dela justiție oarecare garanție instituțională.

Zoltán Lengyel, kossuthist: Desaprobă faptul, că în Transilvania tot mai e încă în vigoare legea civilă austriacă și că în multe locuri cărțile funduare nici astăzi nu se conduc în limba ungurească. Desaprobă procedura blândă contra pornografiei și a uzurei.

Practica Curței de Casație în chestii de uzură e rea.

Francisc Székely, ministru de justiție: S'a schimbat de mult!

Z. Lengyel: Singur senatul lui Leo Zsitvay persecută uzurarii dela tovărășii.

Francisc Székely: Așa!

Z. Lengyel: Însă un singur senat nu poate da directive întregii proceduri justițiare.

Francisc Székely: Dar numai un senat rezolvă chestiile acestea, deci să nu să aibă teamă de decise contradictorii.

Z. Lengyel: Aceasta trebuie regulată pe cale legală, iar nu să se încredințeze unui senat al Curței de Casație. Urgitează prezentarea novejii și în chestia aceasta prezintă un proiect de rezoluțiune. Vorbește despre abuzurile cu asigurările și despre slăbiciunile praxei de drept ce se pot constata pe acest teren. Judecătoriiile fac totul, dar legea e rea și din cauza aceasta nu se poate ajuta radical față de societățile înșelătoare de asigurare.

Balázs Péter, arhitect. Arad, B) Választó-utca 21.

Face planuri și execută orice lucrare în branșa aceasta în modul cel mai conștientos pe lângă prețurile cele mai ieftine.

CORESPONDENȚE

DIN ITALIA

SCRISORI DIN MILANO

Greva lucrătorilor dela Usina de gaz -- De cine a fost introdus învățământul tehnic al muzicii în Turcia -- Examenele de la Conservatorul din Milano -- Presa străină și proiectul de lege al ministrului industriei și comerțului, Nitti

De Marți dimineața — lucrătorii dela Usina de gaz s'au pus în grevă — motivând-o prin licențierea a câtorva din ei. Grație prevederii directorului Usinei — orașul și cetățenii nu au avut a se plânge de lipsa de gaz, de-oarece chiar în noaptea care a precedat proclamarea grevei au fost aduși un însemnat număr de lucrători englezi, nemți și belgieni cu ajutorul cărora gazometrele au funcționat și funcționează, deși greva e departe de a avea un sfârșit. Poliția luând măsuri, nici un incident nu s'a întâmplat. Zilnic se țin întruniri a diferitelor bresle de lucrători și printre asociații metalurgiști se agită ideea de a proclama și ei greva generală — ca semn de solidaritate cu greviștii.

*

În Turcia — învățământul tehnic al muzicii fu introdus cam pe la 1828 de către Giuseppe Donizetti — fratele marelui maestru. Înaintea lui, Dimitrie Cantemir — voevodul Moldovei — fiind rugat de mai mulți curtezani de ai Sultanului Achmet II. (1891—95) încercase să introducă în Turcia notele lui Guido d'Arezo — însă teoria acestuia era atât de grea încât Turcii se reîntoarseră la vechiul sistem, adecă de a da notelor nume de orașe sau părți de ale corpului. Așa de exemplu — pentru a schimba tonul și timpul, profesorul zicea: „treceți dela Bagdad la Brussa sau treceți dela deget la cot“ și așa mai departe. În urmă se introduse o simplificare întrebuițând la note — literile alfabetului iar măsura, cu puncte puse deasupra notei — uz ce e în vigoare încă în *tekke* (mănăstiri).

Un descendent de a lui Donizetti — după cum istorisește revista săptămânală *Piemonte* — vizitând în Constantinopol — casarma Tasch-Kisla — văzu soldați, cari făceau exerciții de muzică și printre ei — cu mirare văzu unul, care bătea în acelaș timp taba, timpanele și trianglu. Timpanele erau așezate între genunchi așa, că închizând în acelaș timp picioarele, sunau.

Dirigentul muzicii îi explică: „nu se obișnuiește așa — însă în urma dorinței expresse a M. S. Sultanul (pe atunci Abdul-Hamid) care văzând într'o zi un Italian care mergea pe străzi cântând simultan din diferite instrumente a voit ca și la noi să fie unul, care să fie în stare să facă la fel ca acel Italian.

*

Orice succes real, obținut de vre-un Român, trebuie să ne bucure mult, pe toți. Așa multă plăcere simțim când printre

maestrii ieșiți anul acesta dela *Reggio Conservatorio di Milano* — găsim printre primii clasificați numele unui Român, acel al dlui Al. Zirra, profesor la Conservatorul din Iași. Tînărul profesor a obținut titlu de magistru prezentând ca lucrare de examen un poem dramatic — „Luceafărul“ după poezia cu acelaș nume a poetului Eminescu.

*

Deși în plină sărbătoare Italia — membrii guvernului și ai parlamentului — prezintă și discută proiecte de legi de organizarea, fie a învățământului, fie a finanțelor. Unul din acestea din urmă și care a produs și produce multă mișcare în lumea financiară de aci — e proiectul de legea monopolului asigurării asupra vieții — prezentat de ministrul industriei și comerțului Nitti. Deși proiectul discutat în secții a avut majoritatea pentru. Se vede însă agitate discuțiuni din partea opozițiilor acestui proiect de lege. Ziarele de aici reproduc interesante articole din „Neue Freie Presse“ și „Journal des Débats“, în cari se critică vehement proiectul de lege a guvernului italian și care lovește în libertatea comerțului garantată prin tratate anterioare.

Milano, 18 Iunie 1911.

Anty.

DIN ȚARĂ

Raport despre adunarea generală a despărțământului Făgăraș al „Asociațiunei“

Duminecă în 18 a. l. c., s'a ținut în comuna Vaidarecea adunarea gen. a despărț. Făgăraș al Asociațiunei. Pe la 9 ore dimineața sosesc din Făgăraș trăsuri cari aduc pe Reverendisimul domn vicar Iacob Macavei, d-nul deputat dr. Nicolae Șerban, apoi pe domniile advocați dr. Teodor Popescu și dr. Octavian Vas, d-nul director dela banca „Furnica“ Matei C. Jiga, funcționarilor Ioan Dejenariu, Costi Toma, Ilarie Debău și inv. din Galați Trăian Păcală, cari cu toții mergând la sf. biserică, unde apoi pâr. vicar Iacob Macavei și preotul local din Vaidarecea, Maximilian Recean oficiază sf. Liturghie.

La sfârșitul sf. Liturghii d-nul Maximilian Recean bineventează pe noi veniții. La ce răspunde în cuvinte călduroase pâr. vicar I. Macavei, apoi se face puțină pauză. La 11 ore se deschide adunarea generală prin o conferință potrivită a Rev. domn Iacob Macavei, după care se purcede la executarea celorlalte puncte din program, dându-se raport despre activitatea Despărțământului și înscriindu-se membrii noi. Când se înscriau membrii noi sosește și d-nul Gheorghie Dobrin, delegatul „Asociațiunei“ și d-nii Nicolae Aron, preot în Galați cu inv. Ioan Păcală. S'a purces mai întâiu la alegerea directorului apoi a comitetului, reelegându-se de director Rev. domn Iacob Macavei, de membrii în comitet: Nicolae Borzea, protopop, dr. Nicolae Șerban, dr. Teodor Popescu, dr. Octavian Vas, Matei C. Jiga și Ioan Dejenariu, iar de suplenți domniile dr. Hariton Pralea și Trandafir Dragomir.

După aceasta a ținut o frumoasă (conferință) disertație pentru popor, d-nul inv. Trăian Păcală, relevând îndeosebi chipul cum s'ar putea îmbogăți, resp. ajunge la o stare mai bună țărănul român, curățenia ce-ar trebui să țină acesta pe lângă casă, și cum ar trebui să-și cultive grădina. Inferiază cărciuma și jocul de cărți unde își petrec țărani iarna, în loc să se ocupe

cu ceva folositor pentru a-și ridica bunăstarea lor materială. Aceasta conferință a plăcut foarte mult publicului, iar pentru țărani din Vaidarecea și comunele vecine adunați acolo la sf. biserică, a fost o adevărată hrană sufletească.

După terminarea disertațiunei dlui Păcală, d-nul dr. Nicolae Șerban propune, ca la adunarea generală viitoare să se dea 2 premii, unul de 50 cor., celalalt de 25 cor. pentru două cele mai bune grădini de legume, din comuna unde va hotări comitetul să se țină adunarea generală. Propunerea aceasta se primește. D-nul Gheorghie Dobrin aduce niște broșuri pentru țărani, cari se împart acolo primo loco pentru ceice s'au făcut membrii. În sfârșit nemai fiind obiecte de pertractat, dir. Despărțământului Iacob Macavei mulțumindu-le la participanți închide ședința adunării generale, care a ținut până la 1½ ore.

Printre cei de față am observat încă pe notarii Victor Fulicea, Pompiliu Turcu, pe preotul Boeriu din Telecicea, pe învățătorii Valeriu Recean, Șofron Prună, Ioan Petrișor, Artimon Zăgan, Vlase Iaru etc.

După adunare s'a dat un banchet în onoarea participanților la bunul preot din Vaidarecea Maximilian Recean, care a ținut până către seară, decurgând în cea mai frumoasă ordine.

Un participant.

Din despărțământul Marghita al „Asociațiunei“

Adunarea generală a despărțământului și înființarea agenturii nouă, în comuna Popești.

În menirea-i frumoasă desp. Marghita al „Asociațiunei“ și-a ținut la 12 l. c. prima sa adunare generală ordinară în comuna Popești, cu care ocaziune s'a înființat și agentură și bibliotecă poporală în comună. La acestea a luat parte un număr respectabil de țărani și intelectuali din loc și comunele din împrejurime.

Luând parte mai întâiu la serviciul Dumnezeesc din biserica locală oficiat de protopopul d. Vasile Tămaș de d. Cor. Manu, paroh în Abram și Victor Pop, paroh în Cheț, am ascultat frumoasele răspunsuri liturgice ale corului mixt din Cheț, venit anume la Popești sub conducerea harnicului învățător de acolo Grigorie Görög.

Adunarea s'a început la 2 ore p. m. în curtea școlii confesionale, pe care a deschis-o dir. desp. d. dr. D. Stoica, făcând între altele comparație între starea economică și culturală a poporului nostru și a altor popoare luminate din occident. A făcut apoi un scurt raport despre cele prestate de despărțământ până acum, prin înființarea a trei agenturi și biblioteci, anume în comunele Cheț, Sân-Lazar și acum la Popești. Despărțământul are până acum 1 membru fondator, 1 pe viață, 15 ordinari și cam 100 ajutători. S'a luat parte și la mai multe examene dela școlile populare din jur, unde s'au împărțit premii școlarelor diligenți.

Vorbesc apoi: preotul Coriolan Manu despre îmbrățișarea meseriilor, dr. Aurel Nichita despre contracte și cambii, Ioan Abrudan, inv. despre școală și Asociațiune și Victor Pop, paroh, despre Asociațiune în general și foloasele ei culturale.

S'a ales apoi de președinte al agenturii Popești d. protopop local V. Tămaș, notar și bibliotecar d. inv. local G. Bacoș, iar cassar judele comunal I. Pintița.

S'a hotărât apoi, ca la adunarea generală a Asociațiunii ce se va ținea la Blaj să ia parte și despărțământul nostru, alegându-se pentru acest scop de reprezentanți: dr. D. Stoica, dr. I. Chiș și dr. A. Nichita.

Adunarea a reușit cât se poate de bine și după terminarea ei, întrunindu-se în casa ospitalieră a d. protopop local V. Tămaș, am petrecut câtă-va vreme într'o frumoasă animație.

Sămânța bună o să producă roade fru-

PRIMA FABRICĂ DE TRĂSURI DE PE CÂMPIE.

Fabrica lui Hodács János jun. în Szeged

Felsőváros, strada Kistisza nr. 4. (Continuarea stradei Maros).

! Asortiment stabil de mai mult de cât 40 bucăți

! caiese diferite la dispoziție. !

! Telefon 439. Prețurile se trimit gratuit și francat. !

Cărți și reviste.

Vatra Școlară, revistă pedagogică. Redactor dr. Vasile Stan (Iunie 1911). Revista aceasta înființată de mult regretatul profesor dr. Petru Șpan și condusă într'un spirit adevărat românesc aproape patru ani, a ajuns înainte cu câteva luni în mâna competentă a d-lui Vasile Stan, care promitea cu mult entuziasm și condus de sentimentul prieteniei adevărate, că primind cu plăcere sarcina conducerei „Vetrei Școlare” va redacta-o în spiritul regretatului dr. Petru Șpan. Și ne-a procurat bucurie deosebită văzând câteva numere frumoase din aceasta revistă. Numărul cel mai recent de pe luna Iunie însă ne aduce o surprindere. Descoperim în ea o notă disonantă, un accent care nu ni se pare a concorda întru toate cu principiile regretatului Șpan. D. Stan scrie în articolul său de frunte despre: „Situatia școalelor noastre”, constatând „în interesul adevărului”, „că pe lângă toate opintelile poporului și bărbăția Consistoarelor, cheltuite în lupta culturală din timpul din urmă, starea actuală a școalelor noastre ar fi desigur cu mult mai tristă, dacă intoleranța și tendințele dușmănoase culturii noastre ale guvernelor anterioare nu s'ar fi schimbat în mai multă obiectivitate legală. Am dori să putem socoti această schimbare ca un semn de bunăvoință...” etc.

Pe același diapazon, ca P. S. Sa episcopul Aradului.

Din parte-ne am dori să vedem un spirit mai intransigent și mai energic în revista regretatului dr. Șpan.

În **Neamul Românesc Literar** an. III. nr. 19 cetim un prea frumos articol aș d-șoarei Natalia Pașa, despre „O istorie a negoțului moldovenesc”, în care să face critica cărții domniului dr. N. Nistor.

Căminul nostru II. 28. publică material sec, doar singur în articolul d-lui V. I. Slăvescu: *Tinerimea artistică*, licărește puțină viață.

Săptămână politică și literară nr. 25 are material ales. Publică articole de Paul Grecianu, Antonis Fogazzaro, V. I. Slăvescu, Ilie Gherghel și o scrisoare de V. Pirvan. Din impresiile lui Emil Isac publicate în „Românul” republică bucată: „In vitrina anticarului”.

INFORMAȚIUNI

Arad, 21 Iunie 1911.

Mersul vremii.

— Raportul institutului meteorologic —

Vremea e încă tot schimbăcioasă, vântoasă, răcoroasă, pe alocurea ploiasă.

Prognostic telegrafic: Vreme schimbăcioasă, vântoasă, răcoroasă, ploioasă.

Temperatura la amiazi: 19-8 C.

Bursa de cereale din Budapesta

(După 50 klg.)

Grâu pe Oct.	Cor.	12.05
Secară ”	”	9.44
Cucuruz pe Iulie	”	7.29
” ” August	”	7.39
Ovăș pe Oct.	”	8.32

De-ale noastre.

Sărbătorirea d-lui N. Iorga. Din Beiuș ni-se scrie: Cu prilejul aniversării anului al 40-lea dela nașterea marelui Român Nicolae Iorga, i-s'a trimis din Beiuș următoarea telegramă de felicitare: *Ilustrului Domn Nicolae Iorga, București. Închinăm sufletele noastre Celui ce întruchipează idealul Românilor de pretutindeni.*

Știind însă, că telegramele inconveniente de multeori se confiscă de către autorități, pentru aceea s'a trimis în scrisoare textul telegramei iscălită de Viora din Bihor, dr. Ioan Ciordaș, Hortense Pagubă, Elena dr. Muntean, Valeria Pavel, Paulina Oros, dr. Gavril Cosma, Anghela Selegean-Butean, Camil Selegian, Eleonora Ciurdar, Irene Ciurdar, Valeria Stefanica, Elena Bolcaș-Domide, Lucian Bolcaș, dr. Constantin Pavel, dr. A. Ciavici, dr. Ioan Ossian, Gheorghe Hetcou, dr. Petru Hetcou, Eugeniu Nyeki, Ioan Petra, dr. S. Andru, dr. Cornel Nyeș, Bibiana Nyeș, dr. Constantin Popovici, Ioan Roșu, Ioan Delean, dr. Lazar Ghebeș, Coriolan Ardelean.

D. și d-na Bârsanu la Alba Iulia. Din Alba-Iulia primim știrea, că iubiții noștri artiști d. și d-na Zaharia Bârsanu vor juca *Duminecă, 2 Iulie n. a. c.* în Alba-Iulia (Reduta orășenească) piesa „Răsbunarea”, comedie în trei acte trad. după Labricke de Z. — cu concursul unor diletanți. Venind pentru prima oară în istoricul Bălgrad, iubiții noștri artiști, se prevede o participare în mare număr a tuturor iubitorilor de artă românească din loc și jur.

Din Viena. La producția Conservatorului de muzică și arta dramatică, bursierul Societății pentru fond de teatru român, d. Ștefan Mărcuș a debutat pe scenă „Teatrului jubilar” cântând cu bravură rolul lui Hoffman în populara operă de Jacques Offenbach. Presa competentă a lăudat mișcarea sigură și jocul de scenă excelent al d-lui Mărcuș, a remarcat însă încă unele mici neajunsuri cu privire la voce, și i-a prezis viitor frumos.

Ionel Crișan, care cu același prilej a ținut foarte bine un rol mai puțin însemnat, se va prezenta în rol mai mare în una din zilele viitoare. (c. v.)

Pentru busturile lui Eminescu și Barițiu. D. și d-na Silviu de Herbay colonel în Viena a trimis la administrația ziarului nostru 20 coroane pentru busturile lui Eminescu și Barițiu.

Fundațiunea Alexandru Șterca Șuluțu. Senatul administrativ al fundațiunii culturale, care s'a întrunit la Blaj în 17 Iunie 1911, constatând că averea fundațiunii a trecut de un milion de coroane, a decis în înțelesul literilor fundamentale formarea unui nou capital de 440.000 cor. din venitele cărui se vor împărți stipendii nouă. Astfel numărul stipendiilor, ce se vor da din această fundațiune începând cu 1 Septembrie 1911, s'a duplicat față de trecut, creându-se încă 25 de stipendii în suma totală de 8160 cor. și anume 3 à 800 cor., 6 à 400 cor., 6 à 200 cor. și 8 à 120 cor.

În aceeași ședință a senatului s'au ales membrii directoriului fundațiunii pe un nou period de 6 ani. Ca membri ordinari au fost realeși membrii cei vechi și cei suplenți; cari au luat parte la ședința directoriului din 16 Iunie nou, a fost ales d. *Gheorghe Pop de Basești*. Membrii suplenți au fost aleși d-nii: dr. *Teodor Mihali*, deputat dietal, avocat (Dej), *Ioan Mihălțan*, general auditor pens. (Sibiu), dr. *Șt. C. Pop*, deputat dietal, avocat (Arad) și *Vasile Toșa*, director de finanțe (Turda). Vicepreședinte secular al directoriului a fost ales d. *Ioan Mezei*, jude la Curia reg. (Budapesta). Averea acestei fundațiunii la finea anului 1910 face 1,087.497 cor. 80 fil.

Maturizantii dela gimnaziul din Blaj. Din Blaj primim știrea, că în fața comisiunii de maturitate prezidată de comisarul guvernului Anton Kalkbrenner dir. gim. în Caransebeș și de Revds. domn canonic mitropolit. Iosif Hossu, ca comisarul Excelenței Sale d-lui Mitropolit, au reușit maturi cu eminentă: Emil Chețian, Eugen Crișan, Ar. C. Demian, Joe German, Pompei German, Ovidiu Hulea, Tr. Migia, Ioan Modrigan, Ar. Ion Pescariu, Alexandru Precup, Pomul Rîm-baș și Sept. Szmigelski; cu bine: Ilie Agârbi-cean, Corn. Bian, Iosif Bunea, Ioan Ciufundean, Eug. Ciungan, Aug. Dimitrean, Lazar Isaciu, P. Ivan, Iul. Ionaș, Oct. Modorcea și Aurelian Man; maturi: N. Avram, Virgil Baciu, Sept. Bariț, N. Boca, Aurel Boros, Zah. Boilă, Emil Bugner, Al. Comșa (Veza), Al. Comșa (Zernești), Octavian Cozma, Nic. Deac, Ar. Ignat, Aurel Lugoșan, Laurian Maior, Const. Muntean, Virgil Muntean, Vasile Murășan, Nic. Negru, I. Nemeș, I. Oltean, Ioan Plaian, Ioan Pop, Dumitru Popa, Gheorghe Rădnean, Fabian Roman, Nic. Secășan și Nicolae Vlad.

Felicitări!

Necrolog. Subscrisul împreună cu 6 copii minori, cu durere aduc la cunoștință tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că prea iubita soție și mamă, *Ana Solomon născ. Barza*, a încetat din viață după lungi și grele suferințe în 23 Maiu v., în vârstă de 52 ani.

În veci amintirea ei.

Biertan, la 5/18 Iunie a. c. *Ioan Solomon*, proprietar.

Transmitem neconsolatului soț și organilor sincerele noastre condoleanțe.

Membrii fondator al bisericii ori. române din Vârșeț s'a înscris plăind 500 coroane Pr. On. domn protopresbiter al Buziașului *Ioan Păpa*. Această faptă nobilă se afle mulți imitatori.

Din patrie.

Fetele se obligă. În școala statului de fete din Brașov catichetul catolic de câțiva ani circulă o declarație cu tendințe confesionale printre fete, cerându-le cu insistență iscălitura. Circularul cuprindea patru puncte, obligând fetele de pe acum 1. ca numai cu bărbat catolic să se căsătorească; 2. exclusiv instituții catolice să sprijinească; 3. Să se cuminece de trei ori la an și 4. nici odată să nu scape serviciul divin duminică. Și de data aceasta a pornit cu ocazia examenelor catechetul să adune subscrieri dela fete, însă cu mai puțin noroc ca în anii premergători, căci prinsese veste despre circulară și directoarea institutului d-na Lieber. Directoarea îndată nimici hârtia ce venise la mână și lămuri fetele că nu sunt obligate la declarație, ba dinpotrivă păcătuiesc făgăduind asemenea lucru.

Părinții au făcut arătare telegrafică la ministru în contra catichetului congregaționist.

Stări triste în Caransebeș. Ni-se scrie din Caransebeș: În orașelul nostru Caransebeș sunt stări ca în Balcani. Dela primarul orașului, cunoscutul rene-gat, *Octavian Bordan*, înzadar am aștepta ca să facă ceva pentru popor. E o adevărată nefericire, că acest rene-gat și dușman al Românilor a ajuns în fruntea Caransebeșului. — De vre-o câțiva ani de zile, fluviul Timiș, tot mereu amenință orașul cu esundări, iar în timpul din urmă, în urma neglijenței condamnabile a d-lui Bordan, prin esundările permanente, a nimicit o parte însemnată a țării orășenești, așa, că sărmanii proprietari, cari își au pământurile într'acolo, sunt amenințați a ajunge la sapă de lemn. Aproape 400 jughere pământ arător și livezi sunt sub apă, iar bucatele și fânatele sunt cu desăvârșire distruse. Primarul stă cu mâinile în sân, neputincios și nepăsător.

În schimb însă promovează din toate puterile interesele amicilor săi Jidani, cari au izbutit să ajungă stăpâni pe oraș.

Pentru a confirma aceasta, e de ajuns să vă spun un exemplu. D-nii perciunați au pus mâna pe un teritor mai mărisor în Teuș, un loc încântător de excursiune. Au ridicat câteva ville înduplecând, pentru salvarea aparenței, și pe primar să-și zidească una.

Având odată villele, simțiră numai decât trebuința unui drum, care la cerere li-l'a votat reprezentanța la stăruința primarului mărinimos, preliminând 18 000 coroane spese pentru clădirea drumului.

simți necesitatea unei linii directe ea va fi construită.

Noua linie va fi pusă la dispoziția marelui public numai în zilele când comunicația e mai mare, exceptând orele de bursă.

Popularizarea operelor lui Tolstoi. În 1881 Tolstoi și-a exprimat dorința ca după moartea sa, să se răspândească în popor câteva din operele sale.

Văduva lui Tolstoi a permis acum tipărirea în mod gratuit a acestor opere.

Ravagiile uraganului în Veneția. Teribila furtună, care a pustiit orașul Triest a făcut și în Veneția pagube colosale. În special la Lido furtuna a făcut ravagii colosale.

Toate ferestrele stabilimentului balnear au fost sfărâmate. Acoperișul teatrului, unde se juca „Bărbierul din Sevilla” a fost luat de vânt.

Între spectatori s'a născut o panică teribilă.

Fieele dela lumina electrică au fost distruse.

Patru soldați, cari se întorceau pe canal au fost luați de furtună și azvârliți în mare. Ei au reușit însă să se salveze.

Pagubele materiale la Lido și Veneția sunt destul de însemnate.

Victime omenești nu sunt.

— Municipality din Triest a hotărât, ca înmormântarea victimelor catastrofei de Vineri să se facă pe cheltuiala orașului și să se trimită recunoștința municipalității acelora, cari au luat parte la lucrările de salvare.

Se va da pe casa comunală 10.000 de coroane pentru nevoile cele mai urgente ale familiilor victimelor și persoanelor cele mai păgubite.

Un vas italian cu pânză ancorat în portul Șervola a fost târît de furtună; un marinar din echipajul acestui vas s'a înecat.

Un ofițer și un marinar ai unui vapor austriac „Aristea” lipsesc.

După constatările făcute până acum, 19 persoane au pierit în urma furtunei: 14 aparțin echipajului bărcilor grecești „Nikolaos” și „Evanghelistria”; 3 oameni dintr'o barcă italiană de pescar, un căpitan și un marinar ai unui vas italian cu pânză.

O poezie a Mikado-ului pentru încoronarea Regelui George V. Poezia contribuie și ea la spălarea strălucirii serbărilor încoronării regelui George V. — iar poetul poartă și el o coroană imperială.

Împăratul Japoniei a trimis regelui George, cu prilejul încoronării, o poezie scurtă. E un autograf rar, cu caractere japoneze, alături de care se află traducerea engleză.

Fără îndoială că aceasta este prima poezie

scrisă de un Suveran în onoarea altuia. Poezia Mikado-ului este un călduros Imn ridicat păcii dintre popoare.

Vom adăuga, fiindcă nu e lipsit de interes cazul, că Mikado-ul nu scrie acuma versuri pentru prima oară. În timpul războiului ruso-japonez tot el a scris o poezie prin care deplângea încrucișarea armelor, întrebându-se cu mult avânt:

Nu suntem frați toți oamenii? Atunci de unde vine suflarea aceasta de învrăjbit, care pare pornită de un geniu rău?

Aviațiune. Din Etampes vine știrea, că Alfred Leblanc, cronometrat de Sautin, a luat parte Vineri la probele eliminatorii ale cupei Gordon-Benet, cu un monoplan Blériot, 100 cai putere.

Leblanc a bătut toate recordurile de viteză, ajungând până la 125 km. pe oră.

Recordul vitezei era deținut până acum de aviatorul Neuport, care atinsese viteza de 118 kilometri pe oră.

Un nou cutremur în Mexico. După ultimele știri din New-York, au murit 122 persoane în timpul cutremurului de ieri din Mexico.

Numărul victimelor dela primul cutremur de pământ se ridică la 1450.

Victimele aviațiunii. Pe câmpul dela Issy-les-Moulineaux, în Franța, s'a întâmplat două accidente mortale.

Locotenentul Pinceteux, se urcase cu aeroplanul până la o înălțime de 150 metri, când motorul cu benzină făcând explozie, aripile s'au aprins și aeroplanul a căzut la pământ, cu o iuțeață vertiginosă. Aviatorul a fost scos, de sub sfărâăturile aparatului, complet carbonizat.

Deasemenea, aviatorul Lemartin, care participase la circuitul internațional, a căzut dela o mare înălțime, murind pe loc.

Testamentul lui Rothschild. Ziarele din Londra publică amănunte asupra testamentului bar. Alb. Rothschild, referitor la averea ce a lăsat-o defunctul în Anglia și care se ridică la 733'027 lire sterline. Testamentul e datat din ziua de 22 Decembrie 1909.

Rothschild a dispus prin testament ca să fie înmormântat după ritul evreesc, în acelaș mod cum a fost înmormântată soția sa Bettina. El a dispus să fie înmormântat lângă soția sa. Ținând seamă de faptul că familia sa e foarte numeroasă și că se vor întrebuița sume însemnate pentru scopuri de binefacere, baronul Rothschild declară prin testament că nu poate urma exemplul fratelui său Nathaniel și de aceea e nevoit să facă oarecare restricțiuni în ce privește scopurile de binefacere. Defunctul și-a exprimat dorința ca fiii săi să dea două milioane pentru binefaceri.

Urmează apoi dispozițiunile relativ la împărțirea averii între rude.

Toți funcționarii defunctului vor primi donațiuni însemnate.

Sechestrarea unui vapor german de autoritățile portugheze. Autoritățile portugheze au sechestrat la Villagareta vaporul german Pluto, pe motivul că pe bordul vaporului se aflau mai mulți contrabandiști.

Din Lisabona se mai anunță telegrafic, că autoritățile portugheze au mai sechestrat la Villagarcia încă un vapor german din Hamburg, care era încărcat cu arme și munițiuni.

Armele și munițiunile au fost transportate la Orense. Autoritățile spaniole din Orense au sechestrat o mare cantitate de arme și munițiuni.

x **A apărut:** Elemi népiskola értesítő könyvecske — Aviz școlar pentru școlile populare primare.

Se află de vânzare la Librăria diecezană din Arad. Prețul unui exemplar 30 fil, + 10 fil, porto.

BIBLIOGRAFII.

—x—

— A apărut: „Revista teologică”, organ pentru știința și viața bisericească Nr. 9 cu următorul cuprins:

Dr. Silviu Dragomir: Din istoria luptelor noastre pentru ortodoxie. — Ilie Beleuță: Științele bisericești. — Dr. I. Broșu: Idealul personalității. — Arhim. I. Scriban: Evenimente actuale din biserica catolică: Articolul Principelui Max de Saxonia. — A. I. Scriban: Din cărțile bune. — Gh. C. și N. B.: Mișcarea literară. — P. Morușca: Cronică bisericească-culturală. — Cantorul: Tipicul cultului religios. Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul pe un an 10 cor. Redacția și administrația: Sibiu, strada Reissenfels, 11.

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL”.

HONORÉ de BALZAC

Un capo d'operă necunoscut

Traducere de **Jean Antohi**

(4) (Urmare)

— Da, scumpul meu Porbus, reluă Frenhofer, n'am întâlnit până în prezent o femeie fără cusur, un corp ale cărui forme să fie de o frumusețe perfectă și a cărui colorit... — Dar, unde trăiește această ființă! zise el întrerupându-se, — această de negăsit Venus a celor vechi — atât de mult căutată — și atât de greu de aflat.

Ah! spre a vedea o clipă — numai odată natura divină, completă — idealul, în sfârșit, aș da toată averea mea, aș merge să te caut în rai, — în soare chiar — frumusețe divină! Ca Orfeu m'aș scobori în infernul artei, spre a-i da din nou viață.

— Putem să plecăm de aici — zise Porbus lui Poussin — el nu ne mai aude — nu ne mai vede. Mergem în atelierul lui? — întrebă tânărul mirat.

— Oh! bătrânul a știut să-și ascundă comorile și sunt prea bine păzite, ca să putem ajunge la ele; mă gândisem înainte chiar de a-mi spune d-ta — cum am putea încerca asaltul acestei taine.

— Cum? e deci o taină?

— Da, răspuse Porbus. Bătrânul Frenhofer este singurul elev, pe care l'a avut Mabuse. Devenit amicul său, Salvatorul — tatăl său — Frenhofer a sacrificat cea mai mare parte din averile lui — pentru a satisface pasiunile lui Mabuse; în schimb — acesta i-a lăsat ca moștenire secretul reliefului — puterea de a da portretelor acea viață extraordinară — acea floare a naturii — veșnica noastră străduință — însă pe care el o posedă atât de bine — încât într'una din zile — fiindcă vânduse și băuse Damascul cu flori — cu care el trebuia să se îmbrace la intrarea lui Carol Quintul — întovărăși pe maestrul său cu un veștmânt de hârtie pictată în Damasc. Strălucirea particulară a veștmântului pe care-l purta Mabuse — surprinse pe împărat — care, voind să facă un compliment celui ce proteja pe bătrânul Mabuse, descoperi înșelătoria.

Frenhofer e un om pasionat pentru arta noastră — el vede mai înalt și mai departe decât ceilalți pictori. Dânsul a cugetat adânc asupra culorilor — asupra adevărului absolut a liniilor; însă cu forța cercetărilor, el a ajuns a se îndoi chiar de obiectul cercetărilor sale. În momentele lui de desnadejde — el susține că desenul nu există și că nu se poate reda cu trăsături decât figuri geometrice, ceia ce e departe de adevăr — de oarece cu linii și cu negru — care nu este o culoare — se poate face o figură; aceasta dovedește că arta noastră e ca și natura, compusă dintr'o înfinitate de elemente: desenul dă scheletul — culoarea dă viața — însă viața fără sche-

let e un lucru mai necomplet decât scheletul fără viață. În fine e un lucru mai adevărat și decât toate acestea și anume că practica și observația sunt totul la un pictor și că dacă judecata și poezia se ceartă cu perelul — ajungi ca și omul acesta — care e tot atât de nebun pe cât e de pictor.

Pictor sublim, el a avut nenorocirea de a se naște bogat, ceia ce i-a îngăduit să aiureze. Nu-l lua drept pildă. Lucrează! Pictorii nu trebuie să mediteze decât cu penelul în mână.

Să intrăm acolo, strigă Poussin ne mai ascultând pe Porbus și ne mai-îndoindu-se de nimic.

Porbus surâse, văzând înflăcărarea tânărului necunoscut — apoi părăsindu-l îl invită să vie să-l mai viziteze.

Nicolas Poussin se întoarse încet-încet pe strada Harpei și trecu fără să bage de seamă, modestul han unde locuia. Suind cu o grabă neliniștită scara sărăcăcioasă ajunsese la o cameră situată sub un scoperiș — simplu și ușor acoperiș de casă din vechiul Paris. În apropiere de singura și întunecata fereastră a acestei odăi — văzu o față tânără, care la sgomotul uși se ridică brusc cu o mișcare de dragoste; ea recunoscu pe pictor după felul cu care lovide mânerul uși.

— Ce ai? zise ea.

— Am, am, strigă el înecat de bucurie — că m'am simțit pictor! Mă îndoiam de mine până în prezent, însă în dimineața aceasta m'am convins de mine însumi. Pot fi om mare! Să

POȘTA REDACȚIEI

R. Peșteanu. Turda. Articolul trimis nu-l publicăm. Cu copii, ca cel din Cluj, nu discutăm.

I. V. Brașov. Articolul, ce ni-l trimiteți împotriva d-lui O. Goga, nu-l putem publica. Suntem ferm convinși, că mai târziu el însuși va regreta ținuta sa de acum.

C. Onciu. Ujozora-Uzdin. In chestia acțiilor dela „Victoria“, te sfătuim să te adresezi deodreptul direcțiunii aceluși institut. Deacolo vei primi, așa credem, cele mai exacte informațiuni.

E. M. Vărd. D. V. Goldiș se află la Arad, unde va sta și peste vară. Corespondența se va publica, dar de altădată să scrii mai scurt.

Fapte revoltătoare de O. B. Am cerut informații din loc competent și am aflat, că în cea mai mare parte cele scrise de d-ta sunt adevărate. Corespondența d-tale totuși, din diferite considerațiuni, nu se poate publica.

Redactor responsabil: Atanasiu Hălmăgian.

In cancelaria lui Dr. **Aurel Nyilvan** avocat, Șomcuta-mare, află aplicare imediat un

candidat de avocat cu praxă

pe lângă condițiuni favorabile.

Caut

un candidat de avocat român cu praxă

pe lângă condițiuni favorabile.

Postul e a se ocupa în 15 August. Practica și condițiunile sunt a se comunica direct lui

Dr. **Lucian Georgievici**
advocat Temes-Rékás,

Horváth József

arhitect și zidar

Arad, strada **Darányi János nr. 4.**

Primește orice lucrare în branșa aceasta, face planuri și efectuește zidiri pe lângă prețurile cele mai reduse.

Oppenheimer Mór

zidar diplomat

Arad, Szabadság-tér 17.

In casa d-lui Dr. Schwartz, în curte.

Recomandă în atențiunea on. public pentru facerea de planuri și preliminară de zidire, cancelaria lui de edificări.

In atențiunea celor ce se mută.

Instalații de lumină electrică împreună cu **becuri**, execută și furnizează prompt sub cele mai favorabile condiții de plătire.

Koch Dániel

Intreprindere de instalarea sonerilor și telefonului

Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 42.

Imprumuturi

cu amortizație și imprumuturi pentru funcționar, **vinderea și cumpărarea de moșii și arcelarea lor o mijloc ște mai avantajos:**

Biroul de intermediare:

Vig Lajos

Arad, Árpád-tér N. 5.

...: Telefon Nr. 671. ...:

Városmajor - Sanatorium și Hydrotherapie

...: 26 odăi aranjate cel mai modern. ...:

Supraveghiere medicală continuă (constantă).

Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Bulevardul Ferencz-körút 29.

Director-șef: **Dr. A. Cozmutza.**

Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.

Telefon 88—99.

Spitz Ignacz

măestru-măsar.

Execută lucrări de edificii și la poșta, aranjază prăvălii.

Arad, piața Szabadság nr. 11.

Intreprinde orice lucrare aparținând acestei branșe. Execută comande dela cele mai simple, până la cele mai pretențioase, după plan, cu cele mai scăzute prețuri. Servește cu cea mai mare plăcere, cu preliminară și planuri.

Hauszer K. Géza

fabricant de instrumente muzicale

Arad, str. Deák-Ferencz nr. 40

(casa lui Dr. Winter).

Am onoare a înștiința stimații mei comitenți și publicul mare, că

atelierul meu de instrumente muzicale

se află în strada

Deák-Ferencz N-rul 40.

Am inmagazinat mare asortiment de tot felul de instrumente muzicale. Straformez și reparaz instrumente muzicale cu cele mai scăzute prețuri. Comande în provincia execut prompt.

Solicit sprijin binevoitor cu tot respectul

Hauszer K. Géza

fabricant de instrumente muzicale.

știi, Gillette, avem să fim bogați, fericiți! In aceste penele e aur.

Dar, deodată tăcu. Figura serioasă și voinică, își pierdu expresia de bucurie — când compară el imensitatea speranțelor lui slabele sale resurse.

Păreții erau acoperiți cu hârtie pline de schițe în creion; n'avea decât vre-o patru pânze. Culoarele erau pe atunci scumpe și sârmanul își vedea paleta aproape golită. In sânul acestei mizerii, avea și simțea în inimă, comori de necrezut precum și focul unui geniu mistuitor. Dus la Paris de un gentilom, sau poate de către propriul său talent — el întâlnise pe neașteptate o iubită — una din acele suflete nobile și generoase — cari vin să sufere aproape de un om mare conunându-se cu mizeriile și silindu-se să le înțeleagă capriciile; tari pentru mizerie și iubire — după cum altele sunt gata să poarte luxul — să facă paradă de nesimțirea lor.

Surâsul pribeag de pe buzele Gillettei îmbracă în aur această mansardă și rivaliza cu strălucirea soarelui. Soarele nu strălucia întotdeauna, însă ea era întotdeauna acolo — supusă în dragostea ei — mulțumită cu fericirea — cu suferința sa, — mângâind geniul, care revârsa dragoste înainte de a face artă.

— Gillette, vino încoace!

Ascultătoarea și voioasă copilă sări pe genunchii pictorului. Era numai grație, frumusețe; frumoasă ca o primăvară, împodobită cu toate

darurile femești și luminându-le cu focul unui suflet bun și blând.

— O Doamne, strigă el, nu voi îndrăzni niciodată să-i spun...

— O taină? întrebă ea, vreau să o știu!

Poussin rămase gânditor.

— Dar, vorbește!

— Gillette, dragălașa mea!

— O! vrei ceva dela mine!

— Da!

— Poate vrei ca să-ți pozez ca în cealaltă zi? zise ea cu o mină cam supărăcioasă — nu! nu-ți mai pozez — pentru că azi, ochii tăi nu-mi spun nimic; tu nu te gândești la mine, deși mă privești.

— Cum? mai mult ți-ar plăcea ție să mă vezi copiind după altă femeie?

— Poate, răspunse ea, dacă aceea femeie ar fi mai urită.

— Ei bine, reluă Poussin cu un ton serios, dacă pentru gloria mea viitoare, dacă pentru a deveni pictor mare, ar trebui să pozezi în fața altuia?

— Tu vrei să mă încerci, zise ea. Știi bine, că nu m'aș duce.

Poussin își plecă capul pe pieptul ei ca un om care sucombă încercând o bucurie sau o durere prea mare.

— Ascultă, zise ea, trăgând pe Poussin de mâneca surtucului său uzat, eu ți-am zis Nick

că îmi voi da viața pentru tine însă nu ți-am promis nici odată, că trăind, să renunț la dragostea mea.

— Să renunți? strigă Poussin.

— Dacă m'aș arăta astfel la un altul, tu nu m'ai iubi iar eu însu-mi m'aș găsi nedemnă de tine. A mă supune capriciilor tale, nu-i lucru natural și simplu? Cu toate acestea, eu, sunt fericită și chiar mândră de a-ți face scumpa ta voință. Dar pentru un altul!

— Iartă-mă, Gillettea mea, zise pictorul aruncându-i-se la picioare. Îmi place mai mult să fiu iubit decât să fiu glorios. Pentru mine tu ești mai frumoasă decât bogăția și onorurile. Du-te, aruncă-mi penelele, dă foc acestor schițe. M'am înșelat. Chemarea mea e de a te iubi. Nu sunt pictor, sunt amoretat. Piară și arta și toate tainele ei!

Ea îl admira fericită, încântată. Domnea, simțea în mod instinctiv că pentru ea, artele erau uitate și aruncate la picioarele ei, ca un grăunte de tămâie.

— Și cu toate acestea, nu e decât un bătrân, reluă Poussin. El nu va putea să vadă în tine decât femeia. Tu ești atât de desăvârșită!

(Va urma)

Au sosit cele mai frumoase și mai noi
ghete de primăvară și vară.

Ghetele de bărbați și dame

Salamander

cu renume mondial,

se capătă în colorile galbină
și neagră cu

16 coroane 50 fil.

exclusiv la mine.

WEINBERGER JÁNOS

prăvăliă de ghetă de rangul I-u.

Arad, piața Andrássy nr. 20.

Comande din provincă se execută în aceeași zi.

25 (11)

Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afacerile procesuale, extraprocusuale, administrative și comerciale; mijloace împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijloace cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini, motoare și alte rechisite economice; finanțez parcelări de moșii, esoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărarea de izlaze și pășuni; efectuesc tot felul de comande comerciale eventual și la bursă prompt pe lângă taxe moderate și anticipație pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea, avocat dipl. -- VIII, Rögteleki-u. 10. I. 7. Telefon 171-27.

Cumpăr în orice cantitate

romonițe, flori de porumbele, flori de tei, flori de friguri, rădăcini și frunze de mătrăgună, flori de soc fie verzi, ori uscate și **Vespe de frapțin.**

Farmacia lui

Szokoly Sándor

Arad, Piața Kelemen

(vis-à-vis de biserica sârbească.)

**TIPOGRAFIA
DIECEZANĂ**

ARAD, STR. BATHYÁNYI 2.

Asortată fiind cu cel mai variu și mai modern material pentru lucrări ce ating arta tipografică, se recomandă a execută tot felul de tipărituri ca : Documente, liste de escompt percepțiuni și erogațiuni, invitări pentru petreceri.

La administrația ziarului

„Românul“

se primesc anunțuri cu prețurile
cele mai moderate.

Librăria diecezană

Arad, Strada Deák-Ferencz Nr. 33—34.

Are în depozit următoarele cărți și recvizite bisericești:

Aghiazmatar legat	8.—
Acaftistul sf. născătoare de D-zeu și alte rugăciuni leg. simplu	1·70
Acaftistul născ. de D-zeu cu litere cirile simplu leg. 3.—, în pele leg.	4.—
Apostolul cu litere latine leg. simplu în pânză și pele neagră 9·50, în pele roșie	11·50
Biblia ilustrată cu litere cirile, testamentul vechi și nou broșat	10.—
Ceaslov mic cu litere latine leg. simplu 2·40, leg. în pele	4.—
Ceaslov (Orologiul cel mare) leg.	30.—
Evanghelie cu litere latine leg. 25.—, legătură în pele și aurită 35.—, în catifea, aurită și cu cei 4 evangheliști în colțuri	125.—
Evhologiu (Molitvelnic) cu litere cirile leg. (cu litere latine sub tipar)	5.—
Liturgiile sf. păr. Ioan Chrisostom, Vasile Cel Mare și Grig. teologul leg. în pânză și pele neagră Cor. 8.—, în pele roșie	10.—
Mineile pe 12 luni în 12 vol. leg.	172.—
Octoich mare cu litere latine leg. în pele	27.—
Penticostar ciril leg.	16.—
» latin »	12.—
Psaltirea împăratului și prorocului David cu litere latine, format mare, legată à 7 și 9—	
Psaltirea mică legată	2·40
Tâlcul evangheliilor ciril, broș.	2.—
Triodul, cu litere latine, leg.	27.—
Noul testament, broș.	4.—
Tipicul chiamării duhului sfânt	—30
Carte de rugăciuni de calistrat Coca, format mic (portativ), leg. simplu	1·60
legată în plus à 3, 5 și 6—	
legată în celuloid 3·20 și 6, în pele fină 7·50	

Predicii.

Scriban I. 50 Predici populare	2.—
Econ. Stavrofor V. Predeanu Predici Exegetico morale, un vol. mare	9.—
Boiu Seminte din agrul lui Christos. Cuvântări bisericești pe toate duminicile, praznicele și sărbătorile de peste an, 3 vol.	9.—
Popfiu I. Predici pentru Dumineci	4·40
Papiu I. Cuvântări bisericești pentru sărbătorile de peste an	3.—
— Cuvântări funebrele și iertăciuni pentru diferite cazuri de moarte	3.—
Criste V. Predici pentru Duminicile de peste an	1·60
Iorga N. Cuvântări la înmormântare și pomenire	—80
Inocențiu arhiepiscopul Odesei. 51 Cuvântări la postul mare, trad. de arh. Nic. Bacaoanu	3.—

Dr. T. Tarnasvski și Dr. Voiuschi, Predici pentru toate Duminicile anului bisericesc, ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Cioloca, vol. I. și II. à 7·50
Nicorescu I., Predici pentru Dumineci 3.—

Potire din bronz aurit 23¹/₂ cm, înalt
cu disc 36.—
» » argint de alpaca cu disc aurit 60.—
» » bronz, paharul și discul din argint curat și aurit 1·20—1·50

Cutie pentru mir la sfântul botez din argint de china 26.—
» pt. sfânta cuminecătură la morboși din argint china 30.—

Linguriță pentru sfânta cuminecătură 4.—
din argint aurit 9.—

Copie de bronz aurit cu ascușiș de oțel argint aurit 9.—

Candele din metal alb à 6, 8, 10, 20, 30 cor. bucata, argint china à 30, 40, 70 100 cor. bucata.

Cadelnițe după ritul ortodox din argint de China sau Alpaca à 20, 24, 30, 40 și 50.—

Cruci pe altar sau portativ din lemn frumos lucrate 4.—
din argint de china cu Domnul Christos gravat în cruce și cu decoruri aurite à 15, 20, 30, 40 cor. bucata.

Din argint China cu Domnul Hristos în Email și cu decoruri aurite à 20 32 40, 60, cor. bucata.

Steluța de bronz aurit 9.—
din argint curat 15.—

Ripide din lemn frumos lucrate și aurite à 20, 24, 30 cor. bucata.

Vase pentru apă și vin cu tavă din alpaca 24.—
Litier din argint China 85.—
Chivot » » » 110.—
Clopoșel pentru altar 10.—
cu 4 sonerii 30.—

Ornate (odajdii) bisericești în toate execuțiunile dela 140—1000 Cor.
Ornate negre dela 50—150 Cor.

Prapori în toate mărimile și de orice culoare dela 60—300 Cor.

Brâne preoțești metru 9.—
Pălării preoțești fine 10.—

Prăznicare execuție foarte frumoasă, lucrate pe lemn de tei conform prescrierei bisericești noastre 9 cor. bucata.

Mormântul Domnului dela 100—300 Cor.

Icoane sfinte pictate în olei pe pânză orice mărime dela 10, 20, 40 până la 100 cor. bucata.

Stihare pentru copii à 10 cor. bucata.

Coroane la cununie din spic frumos lucrate à 20 cor. părechea.

Cataloage se trimit la cerere gratis și franco.